

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 172-03-2/2021/6
Ljubljana, 22. 11. 2021

EPA 2175-VIII

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) pripravila naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI) - druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 75. seji 18. 11. 2021 obravnavala Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

Komisija ugotavlja, da želi predlagatelj s predlogom zakona vzpostaviti pravno podlago za izplačilo neizplačanega nadomestila za invalidnost tistim upravičencem, ki v času rednega šolanja med dopolnjenim 18. in 26. letom po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83, Uradni list RS, št. 114/06 – ZUTPG, 122/07 – odl. US, 61/10 – ZSVarPre, 40/11 – ZSVarPre-A in 30/18 – ZSVI; v nadaljnjem besedilu: ZDVDTP), ki je bil v veljavi od začetka leta 1984 do konca leta 2018, zaradi interpretacije zakonskih določb s strani centrov za socialno delo navedene pravice niso imeli priznane, pridobili pa so jo po zaključku rednega šolanja.

Komisija ugotavlja, da sta k ureditvi navedene problematike in odpravi krivic pozvala tako Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 9. nujni seji, dne 17. 2. 2021, ob obravnavi 1. točke dnevnega reda z naslovom: »Povračilo pravic invalidom, ki jim je bila protipravno odvzeta pravica do nadomestila«, kot tudi Varuh človekovih pravic, ki je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti opozoril na različno prakso centrov za socialno delo (CSD) v zvezi s priznavanjem statusa invalida po ZDVDTP.

Po opozorilih Varuha človekovih pravic je velika večina CSD status invalida po ZDVDTP priznavala od polnoletnosti naprej. Manjše število pa je status invalida po ZDVDTP priznavalo v odvisnosti od zaključka šolanja. Pri tem nekateri izmed CSD vlagateljem

kategorično niso priznavali statusa invalida po 18. letu, če so se šolali. Nekateri CSD pa so status invalida po ZDVDTP priznavali le tistim, ki so se šolali v posebnem programu vzgoje in izobraževanja, ne pa tistim, ki so bili vključeni v redni program šolanja in so se usposabljali za samostojno življenje in delo. Pri tem so se sklicevali na določbe ZDVDTP, da se status invalida priznava osebam, ki »se ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo«; kljub temu da se po oceni Varuha človekovih pravic oseba, ki se redno šola, s tem vendarle usposablja za samostojno življenje.

Varuh kot nesprejemljivo in brez pravne podlage šteje prakso CSD, ki posameznikom, ki so izpolnjevali pogoje za priznavanje statusa invalida po ZDVDTP, kategorično niso priznavali statusa invalida po 18. letu, če so se ti šolali. Po njegovem mnenju bi se moral status invalida po ZDVDTP osebam, ki so imele status učenca ali dijaka, ker so obiskovali posebni program vzgoje in izobraževanja, z 18. letom nedvoumno priznati. Kot dopustno pa je mogoče šteti stališče nekaterih CSD, ki statusa niso priznavali tistim vlagateljem vloge za priznanje statusa invalida po ZDVDTP, ki so se bili sposobni vključiti v redno izobraževanje in usposabljanje za delo.

Komisija ugotavlja, da bo v skladu s predloženim zakonom upravičencu za vsak mesec, ko je izpolnjeval pogoje v skladu s tem zakonom, pripadel znesek nadomestila za invalidnost v višini 382,32 evra, brez zamudnih obresti. O pravici bo na zahtevo upravičenca odločil center za socialno delo, nadomestilo za invalidnost pa bo izplačal Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Komisija se je na seji seznanila s stališčem Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), ki poudarja, da se za odpravo tovrstnih krivic zavzema že dlje časa. Ne samo za tiste, ki so ostali brez nadomestila v okviru postopka, ampak tudi za tiste, ki so ostali brez nadomestila zaradi navodil centrov za socialno delo in zaradi tega niti niso začeli postopka pridobitve nadomestila. NSIOS se posledično zavzema predvsem za celovito rešitev, ki bo zajela vse upravičence do nadomestila za invalidnost oziroma vse prizadete zaradi neizplačila slednjega v preteklosti.

Člani komisije so brez razprave soglasno sprejeli naslednji sklep:

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI), EPA 2175-VIII, podpira.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Danijel Kastelic, ki ga bo v primeru njegove odsotnosti nadomestil eden od ostalih članov komisije.

Pripravila:
Mateja Faletič, l. r.

Podpredsednik komisije
Danijel Kastelic, l.r.